

Бренько В.В.,

Студент 12 групи 5 курсу Інституту підготовки кадрів для органів прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСНОВИ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Ключові слова: тероризм, боротьба з тероризмом, суб'єкти боротьби з тероризмом.

Keywords: terrorism, fight against terrorism, subjects of struggle against terrorism.

Анотація: Розглянуто організаційні і правові основи боротьби з тероризмом у сучасній Україні. Проаналізовано рівень закріплення основ боротьби з тероризмом на національному та міжнародному рівнях.

Abstract: The organizational and legal bases of struggle against terrorism in modern Ukraine are considered. The level of consolidation of the bases of struggle against terrorism at the national and international levels is analyzed.

Наприкінці ХХІ століття тероризм став невід'ємною частиною політичних і економічних процесів у світі значно загрожуючи громадській та національній безпеці. На початку свого існування терористичні акти мали поодинокі прояви, згодом вони переросли у масове явище. Нині тероризм – проблема всієї світової спільноти.[1] Терористичні акти у США продемонстрували можливість ураження значної кількості людей та об'єктів без застосування традиційної зброї. Існує понад 100 визначень поняття тероризм, але не один з них не підтриманий світовою спільнотою як загальновизнаний. Все це говорить про те, що тероризм розповсюджене явище, яке містить сукупність суспільно небезпечних діянь різного характеру і прояву як в світовому так і національному просторі.[2] Згідно до статті 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Аналізуючи сучасний стан в Європі та країнах СНД, можна зробити висновок про різку активізацію терористичних осередків. Все це зв'язно пов'язане з військовими діями у Сирії та появою так званої «Ісламської держави». Ця світова проблема вже торкнулася таких держав як Німеччина, Велика Британія, Франція, Росія. Усіх цих країнах існують правові та організаційні основи боротьби з тероризмом, але як показує досвід, одного факту існування цих основ замало.

Відповідно до Закону України «Про боротьбу з тероризмом», боротьба з тероризмом – діяльність щодо запобігання, виявлення, припинення, мінімізації наслідків терористичної діяльності. Інакше кажучи, боротьба це – протидія. Як будь-яка діяльність, протидія повинна містити основи, за допомогою яких базується її діяльність. Протидія тероризму базується на правових та організаційних основах.

Правову основу боротьби з тероризмом становлять Конституція України, Кримінальний кодекс України, Закон України «Про боротьбу з тероризмом», Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 1997 року, Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансування тероризму 1999 року, та інші міжнародні договори згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.[4] Якщо Конституція, Кримінальний кодекс та Закони це національне право, яке діє тільки на території України, то конвенції і міжнародні договори мають міжнародний характер, що

безумовно, якщо і не робить значущість цих актів більш впливовішими на національному рівні, то принаймні підкреслює їх важливість. Але нажалі і у міжнародних договорах є недоліки. Одним із недоліків є те, що дійсність міжнародного договору, конвенції розповсюджується тільки на ті країни, котрі ратифікували цей договір. Отже, якщо Україна ратифікує міжнародний договір, це не може гарантувати того, що вся світова спільнота зробить теж саме. Тому проаналізувавши правову основу боротьби з тероризмом в Україні, можна зазначити, що національне законодавство є більш важливим і впливовішим ніж міжнародне, але це не має виключати роль міжнародного законодавства і його вклад у боротьбу з тероризмом.

Організаційні основи боротьби з тероризмом реалізується суб'єктами боротьби з тероризмом. Загальним суб'єктом боротьби з тероризмом є Кабінет Міністрів України. До його повноважень входить: організація боротьби з тероризмом, її забезпечення необхідними силами, засобами та ресурсами. Спеціальними суб'єктами боротьби з тероризмом є: Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство оборони України, Національна поліція. Повноваження суб'єктів різняться. Служба Безпеки України здійснює проведення оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів як в державі так і в світі, збирає інформацію про іноземні та міжнародні терористичні організації та проводить інші антитерористичні заходи.[5] Із березня 2014 року по грудень 2015 року Служба безпеки України відкрила понад 3000 проваджень щодо тероризму, близько 1300 кримінальних проваджень за статтею «Терористичний акт», майже 2000 - за статтею «Створення терористичної групи та терористичної організації», близько 250 - за «Фінансування тероризму». Слід відмітити що, указом Президента України від 11 грудня 1998 року утворено Антитерористичний центр при Службі безпеки України. Антитерористичний центр є постійно діючим органом який координує діяльність суб'єктів боротьби з тероризмом, розробляє засади, програми по боротьбі з тероризмом, формує плани запобігання терористичним проявам та їх припинення.

Проаналізувавши викладенні дані, можна зробити висновок, що організаційні основи боротьби з тероризмом в Україні є досить розвинутими та адаптованими до сучасності. Вони мають досить складну структуру і наявність різних суб'єктів боротьби з тероризмом. Основи не є сталими, кожний рік вони змінюються. Прикладом того є прийняття закону України «Про національну поліцію», або ж проведення антитерористичної операції на території України, за її нормативним закріпленням.

Отже, тероризм це соціальне явище зумовлене соціальними, політичними і економічними чинниками. Розвиток суспільство опосередковано впливає на тероризм, і якщо тероризм розвивається то і боротьба з тероризмом повинна вдосконалюватись і відповідати сучасним вимогам. Для вдалого розвитку боротьби з тероризмом, потрібно вдосконалювати правові та організаційні основи боротьби з тероризмом. Саме модернізація цих основ, чітке регулювання та закріплення їх як на національному, так і на світовому рівні може захистити Україну від терористичних актів і проявів тероризму в цілому. Як було зазначено вище, тероризм – явище соціальне і доки буде існувати соціум, загроза терористичних актів неминуча, але вдале застосування основ боротьби з тероризмом може призвести до мінімізації ризиків і наслідків терористичних актів, їх вдалому попередженню та відверненню.

Список використаних джерел:

1. Керещан В.Ю. Правознавство: навч. посіб. / Керещан В.Ю., Семерак О.С. – К.: Атіка, 2002. - 289с.
2. Хоффман Б. Тероризм: погляд із середини / Хоффман Б. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-reading.club/book=1028295>.
3. Конвенція ради Європи про запобігання тероризму від 16 травня 2005 року (ратифікована Україною 31 липня 2006 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_948.
4. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 року №638-15 (в редакції від 7 травня 2017 року)[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
5. Фурман І.Г. Завдання Служби безпеки України у сфері запобігання тероризму // Право і суспільство: наук. журн. / Дніпро. держ. у-нт. внутр. справ, Всеукр. Фонд юрид. науки акад. права В.В. Сташиса, Київ. нац. у-нт внутр. справ. – 2012.- №6. – С. 123-127.

6. Протидія терористичної діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції – м. Київ, 30 вересня 2016 року.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017